

Nieuwsbrief SR Updates - Nummer 14, 2016

Nummer 14, 2016

Redactie: prof. mr. J.S. Nan en mr. C.L. van der Vis.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2016:511](#) 29-03-2016
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2016:510](#) 29-03-2016
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2016:522](#) 29-03-2016
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2016:518](#) 29-03-2016
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2016:466](#) 22-03-2016
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2016:457](#) 22-03-2016
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2016:464](#) 22-03-2016
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2016:463](#) 22-03-2016
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2016:461](#) 22-03-2016
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2016:462](#) 22-03-2016
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2016:467](#) 22-03-2016
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2016:469](#) 22-03-2016
- [Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2016:465](#) 22-03-2016

RECHTSPRAAK

De opgelegde straf is in overeenstemming met artikel 359 lid 6 Sv.

Advocaat-generaal W.H. Vellinga heeft geconcludeerd tot vernietiging van het bestreden arrest wat betreft de strafoplegging en in zoverre tot terugwijzing van de zaak naar het gerechtshof dan wel verwijzing van de zaak naar een aangrenzend hof teneinde op het bestaande hoger beroep opnieuw te worden berecht en afgedaan.

Het middel klaagt over de motivering van de door het hof opgelegde straf.

Met zijn overweging heeft het hof in overeenstemming met artikel 359 lid 6 Sv in het bijzonder de redenen opgegeven die de opgelegde gevangenisstraf hebben bepaald, en toereikend gemotiveerd waarom niet kan worden volstaan met een straf als door het Openbaar Ministerie is gevorderd of door de verdediging is bepleit. Daarbij verdient nog opmerking dat het opleggen van een zwaardere straf dan waarover partijen zich ter terechtzitting hebben uitgelaten niet onverenigbaar is met de in artikel 6 EVRM belichaamde beginselen van een eerlijk proces (vgl. HR 5 februari 2013, ECLI:NL:HR:2013:BY9985, NJ 2013/467).

Het middel faalt.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 29-03-2016

ECLI: ECLI:NL:HR:2016:518

Zaaknummer: 15/00701

Rechters: A.J.A. van Dorst, J. de Hullu en E.S.G.N.A.I. van de Griend

Advocaten: A.C.J. Lina

Wetsartikelen: 359 Sv

RECHTSPRAAK

Het middel klaagt terecht dat het hof informatie die van het internet afkomstig is voor het bewijs heeft gebruikt, terwijl die informatie niet ter terechtzitting aan de orde is gesteld.

Het middel klaagt onder meer dat het hof informatie die van het internet afkomstig is voor het bewijs heeft gebruikt, terwijl die informatie niet ter terechtzitting aan de orde is gesteld.

Het gaat in deze zaak om de invoer van een pot met 30 capsules 'Living bitters' met als ingrediënt 'Aloë capensis'. Invoer van alle soorten behorende tot het geslacht Aloë is verboden, met uitzondering van – voor zover hier van belang – Aloë vera. Het oordeel van het hof komt hierop neer dat Aloë capensis niet hetzelfde is als Aloë vera en dat dus evenvermelde uitzondering hier niet geldt.

Het hof heeft zijn bewijsvoering voor een belangrijk deel doen steunen op gegevens die het heeft ontleend aan 'bronnen op het internet die uit dien hoofde als algemeen bekend worden verondersteld althans in elk geval in de onderhavige procedure'.

Voor zover in die overweging als oordeel van het hof besloten ligt dat gegevens kunnen worden aangemerkt als van algemene bekendheid in de zin van artikel 339 lid 2 Sv op de enkele grond dat zij aan internetbronnen zijn ontleend, is dat oordeel onjuist. De enkele omstandigheid dat een bepaald gegeven aan openbare bronnen op het internet kan worden ontleend, brengt immers op zichzelf nog niet mee dat zo een gegeven daarom een feit of omstandigheid van algemene bekendheid is in de hier bedoelde zin. Overigens is het oordeel van het hof dat de onderhavige gegevens kunnen worden aangemerkt als feiten of omstandigheden van algemene bekendheid ook niet zonder meer begrijpelijk. Bij dergelijke feiten of omstandigheden gaat het immers in de regel om gegevens die geen specialistische kennis veronderstellen en waarvan de juistheid redelijkerwijs niet voor betwisting vatbaar is.

Voor zover in voormelde overweging als oordeel van het hof besloten ligt dat deze – door het hof kennelijk na de terechtzitting op internet gevonden – gegevens in de onderhavige procedure bij de procesdeelnemers bekend waren zodat deze gegevens niet ter terechtzitting ter sprake behoeften te zijn gebracht, is dat oordeel evenmin zonder meer begrijpelijk.

Uit een en ander vloeit bovendien rechtstreeks voort dat het hof ten aanzien van deze voor het bewijs gebezigde gegevens het voorschrift van artikel 301 lid 4 Sv niet in acht heeft genomen.

Het middel is in zoverre terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak en wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Amsterdam, Economische Kamer, opdat de zaak op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 29-03-2016

ECLI: ECLI:NL:HR:2016:522

Zaaknummer: 14/01773

Rechters: A.J.A. van Dorst, J. de Hullu, V. van den Brink, E.S.G.N.A.I. van de Griend en A.L.J. van Strien

Advocaten: B.G.M.C. Peters

Wetsartikelen: 301 Sv

RECHTSPRAAK

Veroordeling ter zake van groepsbelediging en aanzetten tot discriminatie blijft in stand.

De middelen keren zich in het bijzonder tegen het oordeel van het hof dat de bewoordingen ‘Ali B. en Mustapha, ga toch terug naar Ankara’ als beledigend voor een groep mensen wegens hun ras kan worden aangemerkt.

De in de tenlastelegging en de bewezenverklaring voorkomende termen ‘beledigend’ en ‘ras’ zijn klaarblijkelijk gebezigd in de betekenis die daaraan toekomt in artikel 137c Sr.

Bij de beoordeling van de middelen moet met betrekking tot de term ‘beledigend’ het volgende worden vooropgesteld.

De memorie van antwoord bij het wetsvoorstel dat heeft geleid tot de Wet van 18 februari 1971, *Stb.* 1971, 96 waarbij artikel 137c Sr is ingevoerd, houdt – voor zover hier van belang – het volgende in:

‘Strafbaar is enkel het aantasten van de eigenwaarde of het in diskrediet brengen van de groep, omdat die van een bepaald ras is, een bepaalde godsdienst belijdt of een bepaalde levensovertuiging is toegedaan. Kritiek op opvattingen en gedragingen – in welke vorm ook – valt buiten het bereik van de ontworpen strafbepaling’ (*Kamerstukken II* 1969/70, 9724, 6, p. 4).

Een uitlating kan als beledigend worden beschouwd wanneer zij de strekking heeft een ander bij het publiek in een ongunstig daglicht te stellen en hem aan te randen in zijn eer en goede naam. Het oordeel dat daarvan sprake is, zal bij een uitlating die in het algemeen op zichzelf niet beledigend is, afhangen van de context waarin de uitlating is gedaan (vgl. HR 22 december 2009, ECLI:NL:HR:2009:BJ9796, *NJ* 2010/670).

Voorts moet met betrekking tot de term ‘ras’ het volgende worden vooropgesteld. De in artikel 137c en 137d Sr voorkomende term ‘ras’ moet – mede blijkens de geschiedenis van de totstandkoming van deze bepalingen – worden uitgelegd overeenkomstig de strekking van de in artikel 1 lid 1 IVUR gegeven opsomming, waarin naast ‘ras’ ook wordt genoemd: huidskleur,

afkomst of nationale of etnische afstamming (vgl. *Kamerstukken II 1967/68, 9724, 3, p. 4*).

Het hof heeft blijkens zijn onder 2.2 weergegeven overweging vastgesteld dat met de bewezenverklarde uitlating duidelijk wordt gemaakt dat personen van niet-Nederlandse afkomst, meer specifiek personen van Turkse en/of Marokkaanse afkomst – van wie Ali B. en Mustapha worden gezien als representanten –, niet welkom zijn in Nederland. Deze uitlating heeft naar het oordeel van het hof, mede gezien in de context waarin deze uitlating is gedaan, de strekking om de personen behorende tot deze groep in hun eigenwaarde aan te tasten en hun ras – verstaan in evenvermelde (ruime) zin – in diskrediet te brengen. Op grond daarvan heeft het hof geoordeeld dat de uitlating een voor deze groep mensen wegens hun ras beledigend karakter heeft. Dit oordeel, dat is verweven met de aan het hof als feitenrechter voorbehouden weging en waardering van de omstandigheden van het geval, geeft, gelet op hetgeen onder 3.3 en 3.4 is vooropgesteld, niet blijk van een onjuiste rechtsopvatting en is niet onbegrijpelijk.

De middelen falen.

Het middel klaagt dat de bewezenverklaring van de op artikel 137d Sr toegesneden tenlastelegging onvoldoende met redenen is omkleed, nu uit de bewijsvoering van het hof niet zonder meer kan volgen dat de bewezenverklarde uitlating aanzet tot discriminatie.

Het in de tenlastelegging en de bewezenverklaring voorkomende begrip ‘aangezet tot discriminatie’ is klaarblijkelijk gebezigd in de betekenis die daaraan toekomt in artikel 137d Sr.

Blijkens de gebezigde bewijsmiddelen heeft het hof vastgesteld dat de verdachte en zijn mededaders tijdens een demonstratie van de Nederlandse Volksunie gericht ‘tegen de multiculturele terreur en voor een totale immigratiestop’ meerdere malen hebben geroepen en/of gescandeerd ‘Ali B. en Mustapha, ga toch terug naar Ankara’. Het hof heeft geoordeeld dat deze uitlating van de verdachte, waarbij het kennelijk – en terecht – ook de context van het geval mede van betekenis heeft geacht, het aanzetten tot discriminatie oplevert. Dat oordeel geeft niet blijk van een onjuiste rechtsopvatting en is evenmin onbegrijpelijk, mede in aanmerking genomen de onder 2.3 weergegeven overweging van het hof dat met de uitlating tot uitdrukking is gebracht dat personen van niet-Nederlandse afkomst niet welkom zijn in Nederland. De bewezenverklaring is dan ook naar de eis der wet met redenen omkleed

Het middel faalt.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 29-03-2016

ECLI: ECLI:NL:HR:2016:511

Zaaknummer: 15/00600

Rechters: A.J.A. van Dorst, J. de Hullu, V. van den Brink, E.S.G.N.A.I. van de Griend en A.L.J. van Strien

Advocaten: J.T.H.M. Muhren

Wetsartikelen: 137c Sr en 137d Sr

RECHTSPRAAK

Veroordeling ter zake van groepsbelediging en aanzetten tot discriminatie blijft in stand.

Het middel keert zich in het bijzonder tegen het oordeel van het hof dat de bewoordingen ‘Ali B. en Mustapha, ga toch terug naar Ankara’ als beledigend voor een groep mensen wegens hun ras kan worden aangemerkt. De in de tenlastelegging en de bewezenverklaring voorkomende termen ‘beledigend’ en ‘ras’ zijn klaarblijkelijk gebezigd in de betekenis die daaraan toekomt in artikel 137c Sr.

Bij de beoordeling van het middel moet met betrekking tot de term ‘beledigend’ het volgende worden vooropgesteld.

De memorie van antwoord bij het wetsvoorstel dat heeft geleid tot de Wet van 18 februari 1971, *Stb.* 1971, 96 waarbij artikel 137c Sr is ingevoerd, houdt – voor zover hier van belang – het volgende in:

‘Strafbaar is enkel het aantasten van de eigenwaarde of het in diskrediet brengen van de groep, omdat die van een bepaald ras is, een bepaalde godsdienst belijdt of een bepaalde levensovertuiging is toegedaan. Kritiek op opvattingen en gedragingen – in welke vorm ook – valt buiten het bereik van de ontworpen strafbepaling’ (*Kamerstukken II* 1969/70, 9724, 6, p. 4).

Een uitlating kan als beledigend worden beschouwd wanneer zij de strekking heeft een ander bij het publiek in een ongunstig daglicht te stellen en hem aan te randen in zijn eer en goede naam. Het oordeel dat daarvan sprake is, zal bij een uitlating die in het algemeen op zichzelf niet beledigend is, afhangen van de context waarin de uitlating is gedaan (vgl. HR 22 december 2009, ECLI:NL:HR:2009:BJ9796, *NJ* 2010/670).

Voorts moet met betrekking tot de term ‘ras’ het volgende worden vooropgesteld. De in artikel 137c en 137d Sr voorkomende term ‘ras’ moet – mede blijkens de geschiedenis van de totstandkoming van deze bepalingen – worden uitgelegd overeenkomstig de strekking van de in artikel 1 lid 1 IVUR gegeven opsomming, waarin naast ‘ras’ ook wordt genoemd: huidskleur, afkomst of nationale of etnische afstamming (vgl. *Kamerstukken II* 1967/68, 9724, 3, p. 4).

Het hof heeft blijkens zijn hiervoor onder 2.2 weergegeven overweging vastgesteld dat met de bewezenverklarde uitlating duidelijk wordt gemaakt dat personen van niet-Nederlandse afkomst, meer specifiek personen van Turkse en/of Marokkaanse afkomst – van wie Ali B. en Mustapha worden gezien als representanten –, niet welkom zijn in Nederland. Deze uitlating heeft naar het oordeel van het hof, mede gezien in de context waarin deze uitlating is gedaan, de strekking om de personen behorende tot deze groep in hun eigenwaarde aan te tasten en hun ras – verstaan in evenvermelde (ruime) zin – in diskrediet te brengen. Op grond daarvan heeft het hof geoordeeld dat de uitlating een voor deze groep mensen wegens hun ras beledigend karakter heeft. Dit oordeel, dat is verweven met de aan het hof als feitenrechter voorbehouden weging en waardering van de omstandigheden van het geval, geeft, gelet op hetgeen onder 3.3 en 3.4 is vooropgesteld, niet blijk van een onjuiste rechtsopvatting en is niet onbegrijpelijk.

Het middel faalt.

Het middel klaagt dat de bewezenverklaring van de op artikel 137d Sr toegesneden tenlastelegging onvoldoende met redenen is omkleed, nu uit de bewijsvoering van het hof niet zonder meer kan volgen dat de bewezenverklarde uitlating aanzet tot discriminatie.

Het in de tenlastelegging en de bewezenverklaring voorkomende begrip ‘aangezet tot discriminatie’ is klaarblijkelijk gebezigd in de betekenis die daaraan toekomt in artikel 137d Sr.

Blijkens de gebezigde bewijsmiddelen heeft het hof vastgesteld dat de verdachte en zijn mededaders tijdens een demonstratie van de Nederlandse Volksunie gericht ‘tegen de multiculturele terreur en voor een totale immigratiestop’ meerdere malen hebben geroepen en/of gescandeerd ‘Ali B. en Mustapha, ga toch terug naar Ankara’. Het hof heeft geoordeeld dat deze uitlating van de verdachte, waarbij het kennelijk – en terecht – ook de context van het geval mede van betekenis heeft geacht, het aanzetten tot discriminatie oplevert. Dat oordeel geeft niet blijk van een onjuiste rechtsopvatting en is evenmin onbegrijpelijk, mede in aanmerking genomen de onder 2.3 weergegeven overweging van het hof dat met de uitlating tot uitdrukking is gebracht dat personen van niet-Nederlandse afkomst niet welkom zijn in Nederland. De bewezenverklaring is dan ook naar de eis der wet met redenen omkleed.

Het middel faalt.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 29-03-2016

ECLI: ECLI:NL:HR:2016:510

Zaaknummer: 15/00599

Rechters: A.J.A. van Dorst, J. de Hullu, V. van den Brink, E.S.G.N.A.I. van de Griend en A.L.J. van Strien

Advocaten: H.K. ter Brake

Wetsartikelen: 137c Sr en 137d Sr

RECHTSPRAAK

Het oordeel van het hof dat het slachtoffer (door overmatige alcoholinname) heeft verkeerd in een toestand van verminderd bewustzijn en dat de verdachte van die toestand weet had, geeft niet blijk van een onjuiste rechtsopvatting, is niet onbegrijpelijk en is toereikend gemotiveerd.

Het middel klaagt over de motivering van de bewezenverklaring.

Het oordeel van het hof dat uit de uit de bewijsvoering blijkende feiten en omstandigheden kan worden afgeleid dat het slachtoffer heeft verkeerd in een toestand van verminderd bewustzijn en dat de verdachte van die toestand weet had, een en ander als bedoeld in artikel 243 Sr, geeft mede gelet op de wetsgeschiedenis zoals die door het hof in zijn bewijsvoering en door de advocaat-generaal in zijn conclusie onder 3.6 is weergegeven, niet blijk van een onjuiste rechtsopvatting. Dat, met de aan het hof voorbehouden feitelijke waardering van het voorhanden bewijsmateriaal verweven, oordeel is niet onbegrijpelijk en is toereikend gemotiveerd. Anders dan in de toelichting op het middel nog wordt gesteld, heeft het hof ook kunnen oordelen dat de verdachte welbewust de aanmerkelijke kans heeft aanvaard dat het slachtoffer in een toestand van verminderd bewustzijn verkeerde, waarbij het hof terecht tot uitgangspunt heeft genomen dat van de in artikel 243 Sr bedoelde wetenschap van de dader ook dan sprake is indien komt vast te staan dat deze bewust de aanmerkelijke kans heeft aanvaard dat het slachtoffer in enige in die bepaling bedoelde toestand verkeerde (vgl. HR 3 december 2002, ECLI:NL:HR:2002:AE8908, NJ 2004/353).

Het middel faalt.

Het middel klaagt dat het hof heeft verzuimd te beslissen op het ter terechtzitting in hoger beroep van 2 september 2014 herhaalde verzoek om [getuige 1] als getuige te horen.

Het op de terechtzitting in hoger beroep van 2 september 2013 herhaalde verzoek van de raadsman om [getuige 1] als getuige te horen, is een verzoek als bedoeld in artikel 315 in verbinding met artikel 328 Sv, zodat een uitdrukkelijke beslissing op dit verzoek was vereist. Noch het proces-verbaal van de terechtzitting in hoger beroep van 2 september 2014 noch het

bestreden arrest houdt een beslissing in op dit verzoek. Het middel klaagt daarover terecht.

In aanmerking genomen evenwel

(i) dat het hof bij tussenarrest van 23 oktober 2013 het verzoek tot het horen van [getuige 1] als getuige gemotiveerd heeft afgewezen op de grond dat 'de kwestie van een mogelijk door aangeefster in het verleden gedane valse aangifte voldoende kan worden opgehelderd door het horen van aangeefster en [betrokkene 3] op dit punt, alsook door het [...] op te maken aanvullend proces-verbaal door de politie';

(ii) dat blijktens het proces-verbaal van de terechtzitting in hoger beroep van 2 september 2014 de aangeefster en [betrokkene 3] door de raadsheer-commissaris zijn gehoord en er aanvullend proces-verbaal door de Politie Gelderland-Midden is opgemaakt;

(iii) dat aan de onderbouwing van het verzoek tot het horen van [getuige 1] ter terechtzitting op 2 september 2014 geen nieuwe feiten en omstandigheden ten grondslag zijn gelegd; en

(iv) dat niet is aangevoerd dat het resultaat van het horen van de aangeefster en [betrokkene 3] door de raadsheer-commissaris en het onder (ii) genoemde aanvullend proces-verbaal van de Politie Gelderland-Midden 'de kwestie van een mogelijk door aangeefster in het verleden gedane valse aangifte' onvoldoende zouden hebben opgehelderd, terwijl evenmin is aangevoerd in welk opzicht het horen van [getuige 1] op dit punt van belang is voor de waardering van de ter terechtzitting afgelegde verklaringen van de verdachte – kort gezegd – inhoudende dat hij geslachtsgemeenschap met de aangeefster heeft gehad en dat de aangeefster dronken was, valt zonder nadere toelichting, die in de schriftuur niet is gegeven, niet in te zien welk rechtens te respecteren belang de verdachte heeft bij de klacht dat het hof niet uitdrukkelijk heeft beslist omtrent het ter terechtzitting van 2 september 2014 herhaalde verzoek tot het horen van [getuige 1] als getuige.

Het middel kan derhalve niet tot cassatie leiden.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 22-03-2016

ECLI: ECLI:NL:HR:2016:465

Zaaknummer: 14/04919

Rechters: W.A.M. van Schendel, H.A.G. Splinter-van Kan en Y. Buruma

Advocaten: C.N.G.M. Starmans

Wetsartikelen: 243 Sr, 315 Sv en 328 Sv

RECHTSPRAAK

De aanvrager beschikte ten tijde van de overtreding waarop de uitspraak waarvan herziening wordt gevraagd betrekking heeft over een geldig rijbewijs, zodat de aanvraag tot herziening gegrond wordt verklaard.

Advocaat-generaal W.H. Vellinga heeft geconcludeerd dat de Hoge Raad de aanvraag ongegrond zal verklaren.

Als grondslag voor een herziening kan, voor zover hier van belang, krachtens artikel 457 lid 1 aanhef en onder c Sv slechts dienen een door bescheiden gestaafd gegeven dat bij het onderzoek op de terechtzitting aan de rechter niet bekend was en dat het ernstige vermoeden wekt dat indien dit gegeven bekend zou zijn geweest, het onderzoek van de zaak zou hebben geleid hetzij tot een vrijspraak van de gewezen verdachte, hetzij tot een ontslag van alle rechtsvervolging, hetzij tot de niet-ontvankelijkverklaring van het Openbaar Ministerie, hetzij tot de toepassing van een minder zware strafbepaling.

De aanvrager is bij de uitspraak waarvan herziening wordt gevraagd veroordeeld voor het rijden zonder geldig rijbewijs op 23 februari 2001 (feit 1), zulks – naar hij betoogt – ten onrechte. In dat verband verwijst hij naar een bij de aanvraag gevoegde brief van de Divisie Registratie en Informatie van 23 augustus 2013 die inhoudt dat op 6 januari 1999 een rijbewijs dat geldt voor motorrijtuigen van categorie B, is afgegeven aan [aanvrager] (geboren [geboortedatum]-1978).

Die brief geeft steun aan de stelling waarop de aanvraag berust, te weten dat de aanvrager ten tijde van de overtreding waarop de uitspraak waarvan herziening wordt gevraagd betrekking heeft, beschikte over een geldig rijbewijs. Dit gegeven levert het ernstige vermoeden op dat de kantonrechter, ware deze daarmee bekend geweest, de aanvrager van het hem onder 1 tenlastegelegde zou hebben vrijgesproken.

De Hoge Raad verklaart wat betreft feit 1 de aanvraag tot herziening gegrond, beveelt wat betreft feit 1 voor zover nodig de opschorting of schorsing van de tenuitvoerlegging van voormeld vonnis van de kantonrechter en verwijst de zaak naar het Gerechtshof Den Haag,

opdat de zaak op de voet van artikel 472 lid 2 Sv wat betreft feit 1 opnieuw zal worden berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 22-03-2016

ECLI: ECLI:NL:HR:2016:462

Zaaknummer: 15/02633

Rechters: A.J.A. van Dorst, J.P. Balkema en J.W. IJssink

Advocaten: P. Scholte

Wetsartikelen: 457 Sv

RECHTSPRAAK

Het hof heeft de oplegging van een hoofdelijke betalingsverplichting op de betrokkene ontoereikend gemotiveerd.

Het middel bevat de klacht dat het hof ten onrechte toepassing heeft gegeven aan artikel 36e lid 7 Sr.

Artikel 36e lid 7 Sr voorziet in het opleggen van een individuele verplichting tot betaling van het totale geschatte bedrag aan voordeel dat door twee of meer verenigde personen uit een door hen gepleegd strafbaar feit wederrechtelijk is verkregen. Met de daarin voorziene regeling is niet beoogd af te doen aan het reparatoire karakter van de ontnemingsmaatregel. Het opleggen van een hoofdelijke betalingsverplichting voor het gehele bedrag van het wederrechtelijk verkregen voordeel, zonder dat is kunnen worden vastgesteld dat de 'schuldenaar' dat voordeel heeft verkregen, zal doorgaans in strijd zijn met het uitgangspunt dat slechts voordeel kan worden ontnomen dat de betrokkene in de concrete omstandigheden van het geval daadwerkelijk heeft behaald. Alleen indien het verkregen wederrechtelijk voordeel als 'gemeenschappelijk voordeel' kan worden aangemerkt waarover ieder van de mededaders kan beschikken of heeft kunnen beschikken, tast oplegging van een hoofdelijke betalingsverplichting het karakter van de ontnemingsmaatregel niet aan. Dit 'gemeenschappelijk voordeel' kan dan aan ieder van de mededaders voor het geheel worden toegerekend. Het hangt af van de omstandigheden van het geval wanneer daarvan sprake zal zijn (vgl. HR 7 april 2015, ECLI:NL:HR:2015:878, *NJ* 2015/326).

Voor het opleggen van een hoofdelijke betalingsverplichting is niet vereist dat ook de mededader(s) die uit het strafbaar feit 'gemeenschappelijk voordeel' hebben behaald, voor dat feit veroordeeld zijn. Indien een veroordeling uitblijft en aan die mededader(s) niet een betalingsverplichting als in artikel 36e lid 7 Sr bedoeld wordt opgelegd, zal dat evenwel ten gevolge hebben dat de betrokkene aan wie de hoofdelijke betalingsverplichting is opgelegd, zijn uit de hoofdelijke verbondenheid voortvloeiend regresrecht niet zal kunnen uitoefenen (vgl. HR 7 juli 2015, ECLI:NL:HR:2015:1781, *NJ* 215/327).

Voor zover het middel klaagt dat het hof ten onrechte toepassing heeft gegeven aan artikel 36e lid 7 Sr aangezien de mededader van de betrokkene niet is veroordeeld ter zake van het feit

waaruit het wederrechtelijk voordeel is verkregen, faalt het gelet op hetgeen in 2.3.2 is overwogen.

Het hof heeft de oplegging aan de betrokkene van een hoofdelijke betalingsverplichting voor het volledige wederrechtelijk verkregen voordeel uit de hennepcultuur gebaseerd op zijn oordeel dat de door de betrokkene beweerde verdeling van de winst tussen hem en zijn mededader niet wordt bevestigd door objectieve aanwijzingen. Daaruit volgt evenwel niet zonder meer dat het volledige wederrechtelijk verkregen voordeel als gemeenschappelijk voordeel kan worden aangemerkt waarover zowel de betrokkene als zijn mededader kan beschikken of heeft kunnen beschikken. Het hof heeft de oplegging van een hoofdelijke betalingsverplichting op de betrokkene daarom ontoereikend gemotiveerd. Voor zover het middel daarover klaagt, is het terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak en wijst de zaak terug naar het Gerechtshof 's-Hertogenbosch, opdat de zaak op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 22-03-2016

ECLI: ECLI:NL:HR:2016:469

Zaaknummer: 15/02535

Rechters: W.A.M. van Schendel, H.A.G. Splinter-van Kan en A.L.J. van Strien

Advocaten: J.A. Tegenbosch

Wetsartikelen: 36e Sr

RECHTSPRAAK

De aanvrager beschikte ten tijde van de overtreding waarop de uitspraak waarvan herziening wordt gevraagd betrekking heeft over een geldig rijbewijs, zodat de aanvraag tot herziening gegrond wordt verklaard.

Advocaat-generaal W.H. Vellinga heeft geconcludeerd dat de Hoge Raad de aanvraag ongegrond zal verklaren.

Als grondslag voor een herziening kan, voor zover hier van belang, krachtens artikel 457 lid 1 aanhef en onder c Sv slechts dienen een door bescheiden gestaafd gegeven dat bij het onderzoek op de terechtzitting aan de rechter niet bekend was en dat het ernstige vermoeden wekt dat indien dit gegeven bekend zou zijn geweest, het onderzoek van de zaak zou hebben geleid hetzij tot een vrijspraak van de gewezen verdachte, hetzij tot een ontslag van alle rechtsvervolging, hetzij tot de niet-ontvankelijkverklaring van het Openbaar Ministerie, hetzij tot de toepassing van een minder zware strafbepaling.

De aanvrager is bij de uitspraak waarvan herziening wordt gevraagd veroordeeld voor het rijden zonder geldig rijbewijs op 23 februari 2001 (feit 1), zulks – naar hij betoogt – ten onrechte. In dat verband verwijst hij naar een bij de aanvraag gevoegde brief van de Divisie Registratie en Informatie van 23 augustus 2013 die inhoudt dat op 6 januari 1999 een rijbewijs dat geldt voor motorrijtuigen van categorie B, is afgegeven aan [aanvrager] (geboren [geboortedatum]-1978).

Die brief geeft steun aan de stelling waarop de aanvraag berust, te weten dat de aanvrager ten tijde van de overtreding waarop de uitspraak waarvan herziening wordt gevraagd betrekking heeft, beschikte over een geldig rijbewijs. Dit gegeven levert het ernstige vermoeden op dat de kantonrechter, ware deze daarmee bekend geweest, de aanvrager van het hem onder 1 tenlastegelegde zou hebben vrijgesproken.

De Hoge Raad verklaart wat betreft feit 1 de aanvraag tot herziening gegrond, beveelt wat betreft feit 1 voor zover nodig de opschorting of schorsing van de tenuitvoerlegging van voormeld vonnis van de kantonrechter en verwijst de zaak naar het Gerechtshof Den Haag,

opdat de zaak op de voet van artikel 472 lid 2 Sv wat betreft feit 1 opnieuw zal worden berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 22-03-2016

ECLI: ECLI:NL:HR:2016:463

Zaaknummer: 15/02635

Rechters: A.J.A. van Dorst, J.P. Balkema en J.W. IJssink

Advocaten: P. Scholte

Wetsartikelen: 457 Sv

RECHTSPRAAK

De aanvrager beschikte ten tijde van de overtreding waarop de uitspraak waarvan herziening wordt gevraagd betrekking heeft over een geldig rijbewijs, zodat de aanvraag tot herziening gegrond wordt verklaard.

Advocaat-generaal W.H. Vellinga heeft geconcludeerd dat de Hoge Raad de aanvraag ongegrond zal verklaren.

Als grondslag voor een herziening kan, voor zover hier van belang, krachtens artikel 457 lid 1 aanhef en onder c Sv slechts dienen een door bescheiden gestaafd gegeven dat bij het onderzoek op de terechtzitting aan de rechter niet bekend was en dat het ernstige vermoeden wekt dat indien dit gegeven bekend zou zijn geweest, het onderzoek van de zaak zou hebben geleid hetzij tot een vrijspraak van de gewezen verdachte, hetzij tot een ontslag van alle rechtsvervolging, hetzij tot de niet-ontvankelijkverklaring van het Openbaar Ministerie, hetzij tot de toepassing van een minder zware strafbepaling.

De aanvrager is bij de uitspraak waarvan herziening wordt gevraagd veroordeeld voor het rijden zonder geldig rijbewijs op 23 februari 2001 (feit 1), zulks – naar hij betoogt – ten onrechte. In dat verband verwijst hij naar een bij de aanvraag gevoegde brief van de Divisie Registratie en Informatie van 23 augustus 2013 die inhoudt dat op 6 januari 1999 een rijbewijs dat geldt voor motorrijtuigen van categorie B, is afgegeven aan [aanvrager] (geboren [geboortedatum]-1978).

Die brief geeft steun aan de stelling waarop de aanvraag berust, te weten dat de aanvrager ten tijde van de overtreding waarop de uitspraak waarvan herziening wordt gevraagd betrekking heeft, beschikte over een geldig rijbewijs. Dit gegeven levert het ernstige vermoeden op dat de kantonrechter, ware deze daarmee bekend geweest, de aanvrager van het hem onder 1 tenlastegelegde zou hebben vrijgesproken.

De Hoge Raad verklaart wat betreft feit 1 de aanvraag tot herziening gegrond, beveelt wat betreft feit 1 voor zover nodig de opschorting of schorsing van de tenuitvoerlegging van voormeld vonnis van de kantonrechter en verwijst de zaak naar het Gerechtshof Den Haag,

opdat de zaak op de voet van artikel 472 lid 2 Sv wat betreft feit 1 opnieuw zal worden berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 22-03-2016

ECLI: ECLI:NL:HR:2016:461

Zaaknummer: 15/02552

Rechters: A.J.A. van Dorst, J.P. Balkema en J.W. IJssink

Advocaten: P. Scholte

Wetsartikelen: 457 Sv

RECHTSPRAAK

Het oordeel van het hof dat de noodzaak tot inwilliging van de verzoeken niet is gebleken, is, gelet op hetgeen aan die verzoeken ten grondslag is gelegd, ook zonder nadere motivering niet onbegrijpelijk.

Advocaat-generaal T.N.B.M. Spronken heeft geconcludeerd tot vernietiging van het bestreden arrest en tot terugwijzing van de zaak naar het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, teneinde op het bestaande hoger beroep opnieuw te worden berecht en afgedaan.

Het middel bevat de klacht dat het hof bij de afwijzing van de verzoeken tot het horen van getuigen een onjuiste maatstaf heeft gehanteerd.

In aanmerking genomen dat in de cassatieschriftuur een toelichting dienaangaande ontbreekt, kan in het licht van hetgeen in 2.5 is overwogen, niet blijken van enig in rechte te respecteren belang van de betrokkene bij zijn klacht in cassatie dat het hof bij de afwijzing van de getuigenverzoeken een onjuiste maatstaf heeft gehanteerd. Het oordeel van het hof dat de noodzaak tot inwilliging van de – naar het Hof heeft overwogen: onvoldoende onderbouwde – verzoeken niet is gebleken, is, gelet op hetgeen aan die verzoeken ten grondslag is gelegd, ook zonder nadere motivering niet onbegrijpelijk.

Het middel is tevergeefs voorgesteld.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 22-03-2016

ECLI: ECLI:NL:HR:2016:464

Zaaknummer: 14/04885

Rechters: W.A.M. van Schendel, H.A.G. Splinter-van Kan en Y. Buruma

Advocaten: M.W.G.J. IJsseldijk

Wetsartikelen: 263 Sv en 315 Sv

RECHTSPRAAK

Het verzuim proces-verbaal op te maken als bedoeld in artikel 395 lid 2 aanhef onder c Sv leidt tot nietigheid van het onderzoek ter terechtzitting en van de naar aanleiding daarvan gedane uitspraak.

Het middel klaagt dat het proces-verbaal van de terechtzitting met daarin de aantekening van het vonnis zoals voorgeschreven in artikel 395 lid 2 Sv, ten onrechte niet is opgemaakt.

Ingevolge de aanhef van artikel 395 lid 2 (oud) Sv dient het vonnis van de kantonrechter in het proces-verbaal van de terechtzitting te worden aangetekend op de wijze door de minister van Justitie te bepalen. Van die verplichting tot aantekening van het vonnis in het proces-verbaal van de terechtzitting is ingevolge hetgeen in dat artikellid onder c is vermeld uitgezonderd een vonnis waartegen meer dan drie maanden na de uitspraak een rechtsmiddel is ingesteld en een vonnis als bedoeld in artikel 410a lid 1 Sv.

De verdachte heeft binnen drie maanden na de uitspraak van de kantonrechter beroep in cassatie ingesteld tegen het vonnis. Gelet hierop en in aanmerking genomen dat het vonnis niet kan worden aangemerkt als een vonnis als bedoeld in artikel 410a lid 1 Sv nu tegen het vonnis geen hoger beroep openstaat, heeft de kantonrechter ten onrechte volstaan met het doen opmaken van een door hem gewaarmerkte aantekening als bedoeld in artikel 395a lid 1 Sv. Het in artikel 395 lid 2 aanhef en onder c (oud) Sv bedoelde proces-verbaal ontbreekt bij de aan de Hoge Raad toegezonden stukken. Naar aanleiding van een door de raadsman op de voet van artikel IV lid 3 van het Procesreglement Strafkamer Hoge Raad gedaan verzoek is bij de desbetreffende sector van de rechtbank nadere informatie ingewonnen. Op grond van die informatie moet worden aangenomen dat is verzuimd een proces-verbaal op te maken. Dit verzuim strijdt zozeer met een behoorlijke procesorde dat het nietigheid van het onderzoek ter terechtzitting en van de naar aanleiding daarvan gedane uitspraak meebrengt.

Het middel is derhalve terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak en wijst de zaak terug naar de Rechtbank Overijssel, zittingsplaats Almelo, sector kanton, opdat de zaak op de inleidende dagvaarding opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 22-03-2016

ECLI: ECLI:NL:HR:2016:457

Zaaknummer: 13/01623

Rechters: A.J.A. van Dorst, E.S.G.N.A.I. van de Griend en M.J. Borgers

Advocaten: R.J. Baumgardt

Wetsartikelen: 395 Sv, 395a Sv en 410a Sv

RECHTSPRAAK

Het hof had op de voorwaardelijke verzoeken tot het horen van een getuige en het doen van nader onderzoek moeten beslissen.

Het middel klaagt dat het hof heeft verzuimd te beslissen op een aantal door de verdediging gedane voorwaardelijke verzoeken.

Uit het vorenstaande volgt dat verzoeken zijn gedaan tot het horen van [betrokkene 1], [verbalisant 2], [verbalisant 3], [verbalisant 4], [verbalisant 1] en een onbekend gebleven wijkagent als getuigen en tot het doen van nader onderzoek aan een aangetroffen fles olijfolie en aangetroffen scharen. Dit zijn verzoeken als voorzien in artikel 331 lid 1 Sv in verbinding met artikel 328 Sv, om toepassing te geven aan artikel 315 Sv, welke bepalingen naar luid van artikel 415 lid 1 Sv ook op het onderzoek in hoger beroep toepasselijk zijn, zodat een uitdrukkelijke beslissing op deze verzoeken was vereist. Dat geldt ook voor zover de verzoeken voorwaardelijk zijn gedaan, nu de daaraan gestelde voorwaarden zijn vervuld.

Het hof was van oordeel dat het op de desbetreffende verzoeken niet behoorlijk kon beslissen als zij werden gedaan onder de voorwaarde dat het hof de verdachte niet zou vrijspreken. Het hof heeft, toen de verdediging het verzoek niet in onvoorwaardelijke zin wenste te doen, het verzoek als niet gedaan beschouwd. Zodanige uitleg kan niet worden aanvaard, omdat zij wezenlijk tekort kan doen aan belangen die de verdediging met deze verzoeken beoogt te dienen.

Het hof had dus op de voorwaardelijke verzoeken moeten beslissen. Noch het proces-verbaal van de terechtzitting in hoger beroep van 5 september 2014 noch het bestreden arrest houdt een beslissing in op deze verzoeken.

Het middel is terecht voorgesteld.

Voor zover het middel betrekking heeft op de verzoeken tot het horen van [betrokkene 1], [verbalisant 2], [verbalisant 3], [verbalisant 4], [verbalisant 1] en een onbekend gebleven wijkagent als getuigen heeft dat verzuim ingevolge artikel 330 Sv in verbinding met artikel 415 Sv nietigheid tot gevolg.

Voor zover het middel betrekking heeft op het verzoek tot het doen van nader onderzoek aan de aangetroffen fles olijfolie en aangetroffen scharen behoeft dat verzuim evenwel niet tot cassatie te leiden in verband met het volgende. Het proces-verbaal van de terechtzittingen van het hof van 8 en 22 april 2014 houdt in dat de voorzitter als overwegingen en beslissingen van het hof onder meer heeft medegedeeld dat de scharen reeds zijn vernietigd en de flessen olijfolie niet in beslag zijn genomen en nader onderzoek thans niet meer mogelijk is. In verband daarmee had het hof het verzoek tot het doen van nader onderzoek aan de aangetroffen fles olijfolie en de aangetroffen scharen enkel kunnen afwijzen. De verdachte is door het verzuim van het hof op dat verzoek te beslissen dan ook niet in enig rechtens te respecteren belang geschaad.

Aantekening verdient het volgende. Indien de rechter van oordeel is dat hij nog niet in staat is op verantwoorde wijze te beslissen op een verzoek tot het horen van getuigen of deskundigen of het doen van nader onderzoek, kan hij de beslissing op het verzoek aanhouden tot een nadere terechtzitting of beslissen dat daarop eerst na sluiting van het onderzoek ter terechtzitting bij vonnis of arrest zal worden beslist. Indien de rechter meent over voldoende gegevens te beschikken om een verantwoorde beslissing te geven op een voorwaardelijk verzoek tot het horen van getuigen of deskundigen of het doen van nader onderzoek, kan hij – met voorbijgaan aan de gestelde voorwaarde – aanstonds op dat verzoek beslissen.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak en wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Amsterdam, opdat de zaak op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 22-03-2016

ECLI: ECLI:NL:HR:2016:466

Zaaknummer: 14/05102

Rechters: W.A.M. van Schendel, H.A.G. Splinter-van Kan en Y. Buruma

Advocaten: H.K. ter Brake

Wetsartikelen: 315 Sv, 328 Sv, 331 Sv en 415 Sv

RECHTSPRAAK

Het middel klaagt terecht dat het hof heeft verzuimd te beslissen op een aantal door de verdediging gedane voorwaardelijke verzoeken, maar het verzuim leidt, bij gebrek aan belang, niet tot cassatie.

Het middel klaagt dat het hof heeft verzuimd te beslissen op een aantal door de verdediging gedane voorwaardelijke verzoeken.

Het vorenstaande houdt in dat verzoeken zijn gedaan tot het doen van nader onderzoek aan een aangetroffen fles olijfolie en aangetroffen scharen en tot het doen van nader onderzoek naar de kalkafzetting aan de binnenzijde van de waterton en het stof op aan de hennepplantage gerelateerde voorwerpen. Dit zijn verzoeken als voorzien in artikel 331 lid 1 Sv in verbinding met artikel 328 Sv, om toepassing te geven aan artikel 315 Sv, welke bepalingen ingevolge artikel 511d lid 1 Sv in ontnemingszaken van overeenkomstige toepassing zijn en naar luid van artikel 511g lid 2 Sv in verbinding met artikel 415 lid 2 Sv ook op het onderzoek in hoger beroep toepasselijk zijn, zodat een uitdrukkelijke beslissing op deze verzoeken was vereist. Dat geldt ook voor zover de verzoeken voorwaardelijk zijn gedaan, nu de daaraan gestelde voorwaarden zijn vervuld. Noch het proces-verbaal van de terechtzitting in hoger beroep van 5 september 2014 noch de bestreden uitspraak houdt een beslissing in op deze verzoeken. Het middel is terecht voorgesteld.

Dat verzuim behoeft evenwel niet tot cassatie te leiden in verband met het volgende.

Het proces-verbaal van de terechtzittingen van het hof van 8 en 22 april 2014 houdt in dat de voorzitter als overwegingen en beslissingen van het hof in de ontnemingszaak onder meer heeft medegedeeld (zoals opgenomen in de weergave van het procesverloop door de advocaat-generaal in zijn conclusie, waarnaar onder 2.2 wordt verwezen) dat de scharen reeds zijn vernietigd en de flessen olijfolie niet in beslag zijn genomen en nader onderzoek thans niet meer mogelijk is. In verband daarmee had het hof het verzoek tot het doen van nader onderzoek aan de aangetroffen fles olijfolie en de aangetroffen scharen enkel kunnen afwijzen. De betrokkene is door het verzuim van het hof op dat verzoek te beslissen dan ook niet in enig rechtens te respecteren belang geschaad. In aanmerking genomen dat het hof de kalkafzetting aan de binnenzijde van de waterton en het stof op aan de hennepplantage

gerelateerde voorwerpen niet in de bewijsvoering heeft betrokken, is de betrokkene ook door het verzuim van het hof op die verzoeken te beslissen niet in enig rechtens te respecteren belang geschaad.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 22-03-2016

ECLI: ECLI:NL:HR:2016:467

Zaaknummer: 14/05115

Rechters: W.A.M. van Schendel, H.A.G. Splinter-van Kan en Y. Buruma

Advocaten: H.K. ter Brake

Wetsartikelen: 315 Sv, 328 Sv, 331 Sv, 511d Sv en 511g Sv